

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos generalinio direktoriaus
1999m. 04 mėn. 07 d.
įsakymu Nr. 49-AD

**KASYBOS DARBŲ VADOVO
MOKYMO PROGRAMA**

Programos kodas: 1543605/560054403

Suteikiama teisė dirbti kasybos darbų vadovu

Mokymo trukmė: 3 savaitės

Bazinis išsilavinimas: aukštesnysis techninis

MOKYMO PROGRAMA SUDERINTA:

Valstybinė darbo inspekcija

LR vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius

M. PLUKTAS

1999 m. 04 mėn. 02 d.

Darbo rinkos profesinio mokymo
ekspertų komisijos išvados:

*Mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio
mokymo programų reikalavimus. Pagal šią programą galima
rengti kasybos darbų vadovus.*

Darbų saugos mokymo programų
ekspertų komisijos pirmininkas

V. Baranauskas

1999m. 03 mėn. 22 d.

PROGRAMOS ANOTACIJA

Lietuva turi nemažai statybinių medžiagų atsargų. Iš jų - pažymėtinas žvyras ir smėlis, molis, dolomitai. Šios medžiagos kasamos atviru būdu. Todėl svarbu įsisavinti, kad statybinių medžiagų žaliavą privalu ne tik iškasti, smulkinti, transportuoti, bet ir kasavietes rekultivuoti, perduoti jas tinkamai ateities kartoms.

Čia pateikiama kasybos darbų vadovo programa taikytina visoje Lietuvoje. Ši programa taikytina asmenims, turintiems aukštąjį bei aukštesnįjį (specialųjį vidurinį) išsilavinimą ar anksčiau apmokytiems pagal kasybos darbų vadovų programą.

Mokymo programai skiriama 112 teorinio mokymo valandų.

Šiuos kursus baigęs ir atestuotas kasybos darbų vadovas gali vadovauti karjerų eksploatacijai, organizuoti darbus sąvartynuose, rekultivuoti karjerus, organizuoti saugų darbą karjeruose apskritai.

Asmenims, sėkmingai išlaikiusiems egzaminą, išduodamas pažymėjimas (kodas 1114), leidžiantis dirbti kasybos darbų vadovu.

Mokymo programą parengė:

UAB "Žmogaus sauga darbe", mokymo vadovas P. Varanauskas

SUDERINTA

LR Vyriausiasis valstybinis
darbo inspektorius

1999 m. 04 mėn. 04 d.
M. Pluktas

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos generalinio direktoriaus

1999 m. 04 mėn. 04 d.
įsakymu Nr. 42-AD

Programos pavadinimas: kasybos darbų vadovas

Programos kodas: 1543605 / 560054403

KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

Turi žinoti:

1. Technikos taisykles, eksploatuojant naudingų iškasenų telkinius atviruoju būdu.
2. Technikos taisykles rekultivuojant karjerus.
3. Technikos taisykles įrengiant sąvartynus.
4. Žmonių sveikatos ir saugos darbe įstatymus bei kitus teisinius norminius dokumentus.
5. Darbo įstatymus bei kitus teisinius norminius dokumentus.
6. Reikalavimus dirbant su medžio apdorojimo staklėmis.

Turi mokėti:

1. Vadovauti kasybos darbams, eksploatuojant naudingų iškasenų telkinius atviruoju būdu.
2. Naudotis karjerų projektais.
3. Naudotis karjerų rekultivacijos projektais.
4. Vadovauti karjerų rekultivacijos darbams.
5. Vadovauti sąvartynų įrengimui.
6. Įvertinti karjerų būklę.
7. Suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam.

Parengė:

Mokymo įstaiga UAB "Žmogaus sauga darbe"

LIETUVOS DARBO RINKOS
MOKYMO TARNYBA

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos generalinio direktoriaus
1999 m. 04 mėn. 07 d.
įsakymu Nr. 42-AD

MOKYMO PLANAS

Kvalifikacija: kasybos darbų vadovas

Mokymo trukmė: 3 savaitės

Eil. Nr.	Temų pavadinimai	Skiriama valandų	Atsiskaitymo forma
1.	TEORINIS MOKYMAS	112	
1.1.	Karjerų parengimas, eksploatavimas ir rekultivacija.	80	E
1.2.	Darbo įstatymai.	4	E
1.5.	Sauga darbe.	28	E
	VISO:	112	
Baigiamajam žinių tikrinimui skiriama po 30 min. kiekvienam egzaminuojamam asmeniui.			

E - baigiamasis egzaminas

Mokymo programą parengė:

UAB "Žmogaus sauga darbe", mokymo vadovas P. Varanauskas

ATSKIRŲ MOKYMO DALYKŲ PROGRAMA

1. TEORINIS MOKYMAS

1.1. KARJERŲ PARENGIMAS, EKSPLOATAVIMAS IR REKULTIVACIJA

Tai pagrindinis dalykas rengiant kasybos darbų vadovus, kurio metu suteikiamos svarbiausios žinios apie kasybos darbus, kasybos mašinų ir įrengimų ūkį, galimus pavojus karjeruose, signalizacijos įrengimą, signalų perdavimo tvarką, būtinos dokumentacijos tvarkymą.

Dalykui skiriama 80 val.

Eil. Nr.	Temų ir potemių pavadinimas	Valandų skaičius
1.	Karjerų parengimas, eksploatavimas ir rekultivacija.	80
1.1.	Karjerų techninė dokumentacija.	2
1.2.	Karjerų techninės dokumentacijos parengimas.	2
1.3.	Kasybos mašinų ir įrengimų ūkis.	2
1.4.	Atskirų darbų mašinos: buldozeriai, skreperiai, greideriai.	1
1.5.	Išėmimo - pakrovimo mašinos.	1
1.6.	Kasybos darbų planavimas.	2
1.7.	Naudingų iškasenų gavyba, normatyviniai nuostoliai.	1
1.8.	Dangos ir dirvožemio pašalinimas.	1
1.9.	Kėlimo įrengimų saugi eksploatacija.	2
1.10.	Kėlimo įrengimų klasifikacija.	2
1.11.	Darbuotojų, priimamų į darbą karjeruose, apmokymas.	2
1.12.	Reikalavimai jų kvalifikacijai.	2
1.13.	Karjerų rekultivacija.	1
1.14.	Leidimas rekultivuoti.	1
1.15.	Sąvartynų rekultivacija.	2
1.16.	Reikalavimas pakopų aukščiui, šlaitų kampams bei aikštelėms karjeruose.	1
1.17.	Laiptų ir apsauginių bermų įrengimas.	1
1.18.	Šlaitų stovio kontrolė.	1
1.19.	Mechanizmų išdėstymas kasavietėse ir pakopose bei mechanizmų transportavimas į kitą vietą.	1
1.20.	Suvirinimo darbai elektra ir dujomis bei suvirinimo darbo vietų įrengimas.	1
1.21.	Reikalavimai darbuotojų apmokymui, instruktavimui, atestavimui.	2
1.22.	Reikalavimai suvirinimo įrangos priežiūrai, eksploatacijai, laikymui.	1
1.23.	Suvirinimo darbai nuolatiniame ir nenuolatiniame darbo vietoje.	1
1.24.	Kasavietės techninis pasas.	1

1.25.	Ekskavatoriaus pasas.	1
1.26.	Produkcijos pakrovimas transporteriais.	1
1.27.	Pakrovimo mechanizmų darbo vietos pasas.	1
1.28.	Karjerų mechanizmų remonto darbai.	2
1.29.	Autotransporto kelių įrengimas karjeruose.	2
1.30.	Kasybos darbų terminologija.	2
1.31.	Kasybos darbų terminologijos praktinis taikymas.	2
1.32.	Signalai vykdant sprogdinimo darbus.	2
1.33.	Darbuotojų elgesio taisyklės sprogdinimo darbų metu.	2
1.34.	Medžio apdorojimo staklės: bendrieji reikalavimai.	1
1.35.	Apsaugų ir apsauginių užtvarų įrengimas.	1
1.36.	Darbų saugos reikalavimai, apdorojant mažų gabaritų ruošinius.	1
1.37.	Ventiliacijos įrengimas. Priešgaisriniai reikalavimai.	1
1.38.	Trupinimo-rūšiavimo įrenginiai, jų aptarnavimas ir remontas.	2
1.39.	Praėjimų aptarnavimo aikštelių, laiptų įrengimas trupinimo rūšiavimo cechuose.	2
1.40.	Trupintuvų ir vibrosietų aptarnavimas. Juostiniai transporteriai, jų remontas.	1
1.41.	Bunkeriai, jų įrengimas ir aptarnavimas.	1
1.42.	Nerūdinių medžiagų ir atliekų sandėliavimas.	1
1.43.	Gręžimo-sprogdinimo darbai.	1
1.44.	Darbų sauga atliekant sprogdinimo darbus.	1
1.45.	Reikalavimai sąvartynų ūkiui.	1
1.46.	Sąvartynų darbų technologiniai pasai.	1
1.47.	Ekskavatorių ir gręžimo staklių lynų kontrolė.	1
1.48.	Darbų vykdymas ekskavatoriais. Saugus darbas, dirbant buldozeriais ir skreperiais.	1
1.49.	Lietuvos karjerų apibūdinimas.	1
1.50.	Galimi pavojai karjeruose.	1
1.51.	Pavasario darbų pradžia ir rudens darbų pabaiga karjeruose.	1
1.52.	Dažniausia pasitaikantys trūkumai bei darbų saugos pažeidimai.	1
1.53.	Telkinio atviro eksploatavimo sistemos.	1
1.54.	Skirtumai tarp atviro ir uždaro eksploatavimo.	1
1.55.	Signalizacijos įrengimas ir signalų perdavimo tvarka trupinimo rūšiavimo cechuose.	1
1.56.	Triukšmas, vibracija, dulkėtumas.	1
1.57.	Asmeninės apsaugos priemonės.	1
1.58.	Profesiniai susirgimai.	1
1.59.	Vandens telkinių apsauga. Apsaugos zonos ir juostos.	1
1.60.	Karjero vandens surinkimas ir pašalinimas.	1
1.61.	Žemsiurbės ir jų eksploatacija. Gruntų ir produkcijos sandėliavimas. Karjero technologinio transporto rūšys.	1
1.62.	Iškrovimo aikštelės prie bunkerių. Pakrovimo būdai bei priemonės. Reikalavimai darbo aikštelėms karjeruose.	1
	VISO:	80

1.2. DARBO ĮSTATYMAI

Šioje temoje pateikiamos žinios apie normatyvinius dokumentus, kuriuose įgyvendinami žmonių saugos darbe įstatymo reikalavimai ir atsakomybė.

Dalykui skiriama 4 val.

Eil. Nr.	Temų ir potemių pavadinimai	Valandų skaičius
1.	Darbo įstatymai	
1.1.	Darbo sutarties įstatymas	2
1.2.	Atostogų, darbo apmokėjimo įstatymai	1
1.3.	Profsajungų, kolektyvinių sutarčių, kolektyvinių ginčų reguliavimo, valstybinių socialinių pensijų įstatymai bei kiti darbo santykių teisiniai dokumentai.	1
	viso:	4

Mokymo programą parengė:

UAB "Žmogaus sauga darbe", mokymo vadovas P. Varanauskas

1.3. SAUGA DARBE

Šis dalykas suteikia žinių apie bendrus darbų saugos reikalavimus, saugų darbą karjeruose, elektrosaugos reikalavimus, išnagrinėjami dažniausiai pasitaikantys taisyklių pažeidimai, vykdant kasybos darbus.

Dalykui skiriama: 28 val.

Eil. Nr.	Temų ir potemių pavadinimai	Skiriama valandų
1.	Sauga darbe	10
1.1.	Darbų sauga Lietuvoje	1
1.2.	Darbų sauga karjeruose	2
1.3.	Žmonių saugos darbe įstatymas	2
1.4.	Baudžiamoji, administracinė ir drausminė atsakomybė už darbų saugos norminių aktų pažeidimus	1
1.5.	Nelaimingų atsitikimų tyrimas	2
1.6.	Pavojingi darbai ir potencialiai pavojingi įrenginiai	2
2.	Priešgaisrinė sauga	2
3.	Elektrosauga	8
3.1.	Bendri reikalavimai, eksploatuojant elektros įrangą, kompresorius bei pastotis	2
3.2.	Darbas su elektriniais įrankiais	2
3.3.	Elektrinių įrankių apskaita ir išdavimas.	2
3.4.	Ižeminimas	2
4.	Pirmosios pagalbos suteikimas	4
4.1.	Pirmoji pagalba nukentėjusiems	2
4.2.	Kenksmingų veiksnių įtaka sveikatai, darbo našumui bei kokybei.	2
5.	Darbo higiena, psichologija ir ergonomika	4
5.1.	Higiena	1
5.2.	Psichologija	1
5.3.	Ergonomika	2
	viso:	28

Mokymo programą parengė:

UAB"Žmogaus sauga darbe", mokymo vadovas P.Varanauskas

MOKYMU REIKALINGA

TEORINIAM MOKYMU AUDITORIJOJE:

- plakatai (buldozerių, ekskavatorių, karjerų, žemsiurbių, trupinimo rūšiavimo įrenginių);
- nelaimingų atsitikimų tyrimo formos;
- kopėčių naudojimo taisyklės;
- instrukcijos.

NATŪRINĖS PRIEMONĖS:

- veikiantys mechanizmai:
 - * trupinimo rūšiavimo įrenginys;
 - * ekskavatoriai;
 - * buldozeriai;
 - * žemsiurbė;
 - * akmenskaldė;
 - * vibrosietai;
- pirmos pagalbos priemonės nukentėjusiam;
- asmeninės apsauginės priemonės.

REIKALAVIMAI DĖSTYTOJŲ KVALIFIKACIJAI

Kasybos darbų vadovų parengimui dėstytojais privalo turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį.

Karjerų parengimą, rekultivaciją ir eksploatavimą gali dėstyti asmenys, turintys kalnakasybos bazinį parengimą arba kelių statybos bei eksploatavimo specialistai, turintys 5-rių metų karjerų eksploatavimo darbo patirtį.

Šios dalies mechanizmus gali dėstyti asmenys, turintys mechanikos bazinį išsilavinimą.

Elektrosaugą gali dėstyti asmenys, turintys elektrotechninį arba silpnų srovių technikos bazinį išsilavinimą.

Pirmos pagalbos teikimą gali dėstyti asmenys, turintys medicinos išsilavinimą.

Darbų saugos ir darbo įstatymus gali dėstyti asmenys, turintys teisinį išsilavinimą.

BAIGIAMASIS ŽINIŲ TIKRINIMAS

Baigiamasis egzaminas organizuojamas ir vykdomas pagal nustatytą egzaminų vykdymo tvarką. Egzaminas vykdomas pokalbio forma pagal sudarytus egzaminų bilietus iš šių dalykų:

1. kasybos darbų (karjerų parengimo ir eksploatavimo, įrengimų ūkio ir eksploatavimo, karjerų rekultivacijos, nusausinimo bei sąvartynų ūkio).

2. darbų saugos ir darbo įstatymų (žmonių saugos darbe įstatymo bei norminių dokumentų, darbo įstatymų, pirmosios pagalbos, higienos, ergonomikos bei darbo psichologijos).

Baigiamojo egzamino vykdymui sudaroma egzaminų komisija, kurioje privalo būti asmuo, turintis galiojantį tos rūšies pavojingų darbų vadovo pažymėjimą, asmuo turintis saugos darbe tarnybos specialisto pažymėjimą, darbo inspekcijos inspektorius, gali dalyvauti specialistai atsakingi už ugdymo procesą.

Sėkmingai išlaikiusiems baigiamąjį egzaminą, asmenims išduodamas pažymėjimas (kodas 1114), suteikiantis teisę dirbti kasybos darbų vadovu.

Parengė:
Mokymo įstaiga UAB "Žmogaus sauga darbe"

Mokymo vadovas
P.Varanauskas